

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla dr. Hatházi Mónika ügyvéd által képviselt felperesnek a Dr. Szabó Klára Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen vállalkozási díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. augusztus 26. napján kelt 4.G.41.534/2008/18. számú ítélete ellen az alperes részéről benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részeit nem érinti, fellebbezéssel támadott rendelkezését részben megváltoztatja és a felperesnek fizetendő perköltség összegét 8.884.237,- (Nyolcmilliónyolcszáznyolcvannégyezer-kettőszázharminché) Ft-ról 4.892.118,- (Négymilliónyolcszázkilencvenkettőezer-száztizennyolc) Ft-ra leszállítja, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 184.210,- (Egyszáznyolcvannégyezer-kettőszáztíz) Ft másodfokú részperköltséget.

Megállapítja, hogy az alperes 142.952,- (Egyszáznegyvenkettőezer-kilencszázötvenkettő) Ft fellebbezési eljárási illeték visszaigénylésére jogosult.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Bíróság a 2009. augusztus 26. napján kelt 4.G.40.534/2008/18. számú ítéletében a felperes módosított keresetének megfelelően marasztalta az alperest, az alperes viszontkeresetét elutasította és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 8.884.237,-Ft perköltséget.

Határozata indokolásában rögzítette, hogy az alperes elismerésére tekintettel a Ptk. 389. §-a, a Ptk. 301. § (1) bekezdése, a 301/A. (1) és (2) bekezdései és a GK 66. számú állásfoglalás alapján a kereseti kérelemmel egyezően kötelezte 26.687.240,- Ft vállalkozási díj és késedelmi kamatainak a megfizetésére. Az elismerésre tekintettel az ítélet további indokolását a Pp. 221. § (2) bekezdésére figyelemmel mellőzte. Ugyanakkor az alperes igényét a viszontkereset vonatkozásában alaptalannak ítélte, és azt elutasította.

Az alperes pervesztes lett, ezért az elsőfokú bíróság a Pp. 77. § és a 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes ügyvédi munkadíjának megfizetésére. Az elsőfokú bíróság ennek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (rendelet) 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján az 1/F/16 sorszám alatt becsatolt megbízási szerződésnek megfelelően a 26.687.240,- Ft összegű kereseti követelés, valamint a 13. sorszámú jegyzőkönyv szerinti 53.155.136,-Ft viszontkereseti marasztalási összeg 10 %-ának megfelelő 8.004.237,- Ft-ban állapította meg. Az elsőfokú bíróság az ügyvédi munkadíj megállapítása körében figyelemmel volt arra is, hogy a felperes jogi képviselője valamennyi tárgyaláson megjelent és kimunkált beadványokat terjesztett elő. A fenti jogszabályhelyek alapján kötelezte továbbá a pervesztes alperest a perköltség részeként a felperes által megfizetett 900.000,- Ft összegű eljárási illeték viselésére. Az elsőfokú bíróság a teljes perköltség megfizetésére kötelezte az alperest figyelemmel arra, hogy a felperes kereset-leszállítása - pervesztessége - 1 % alatti, nem számottevő.

Az elsőfokú bíróság a Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiumának 1/2004. (IV.19.) számú határozatával elfogadott, a bíróságok által megállapítható ügyvédi költségek tárgyában kiadott ajánlásra utalva rögzítette, hogy a bíróság mérlegelési körébe tartozik annak eldöntése, hogy a megbízási szerződésben kikötött megbízási díj igénylése esetén megköveteli-e annak igazolását és összegét mérsékli-e. A rendelet 3. § (6) bekezdése szerint a bíróság számára csak indokolt esetben - a tényleges elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban nem álló - van lehetőség a munkadíj mérséklésére. Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a fenti megbízási díj a felperes jogi képviselője által elvégzett munkával arányban áll, így nem látta indokát a munkadíj mérséklésének.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen kizárólag a perköltség vonatkozásában nyújtott be az alperes fellebbezést, amelyben kérte annak megváltoztatásával a perköltség részeként megállapított ügyvédi munkadíj összegét 2.382.536,- Ft-ra leszállítani, egyben a felperest másodfokú perköltség fizetésére kötelezni.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított ügyvédi munkadíj eltúlzott, nincs arányban a perben a felperesi jogi képviselő által kifejtett ügyvédi tevékenységgel. Az alperes a felperesi vállalkozási díj követelését nem vitatta, e körben a felperesi képviselőnek érdemi bizonyítási tevékenységet, nagy időigényű és minőségű jogi munkát nem kellett kifejtetni, csak a saját pontatlan számításait kellett korrigálnia. A 72.751.218,- Ft kötbér megfizetésére vonatkozó

viszontkeresetét a felperes késedelmes teljesítésére alapította, amit egyrészt beszámítási kifogásként érvényesített, azon túlmenően viszontkeresetként, így a viszontkeresete 46.076.454,- Ft és járulékai megfizetésére irányult. A pertárgy értéke ezért számítása szerint összesen 72.751.218,- Ft volt, amit az elsőfokú bíróság hibásan állapított meg.

Az elsőfokú bíróság úgy kötelezte ügyvédi munkadíj megfizetésére, hogy annak kifizetéséről meggyőződött volna, mérlegelést pedig nem foganatosított, kizárólag a pertárgy értékét vizsgálta, a kifejtett ügyvédi munka mennyiségét nem értékelte. Sérelmezte, hogy a viszontkereset összegét tévesen állapította meg, ezért az annak alapján kiszámított ügyvédi munkadíj is magas. Amennyiben a rendelet alapján került volna megállapításra az ügyvédi munkadíj, úgy összesen 2.382.536,- Ft lenne a maximálisan megállapítható, azaz a negyede az elsőfokú bíróság által megállapított összeggel szemben, ami ugyancsak az aránytalanságot támasztja alá. Az elsőfokú bíróságnak az ügyvédi munkadíj vizsgálata során értékelnie kellett volna azt is, hogy a viszontkereset vonatkozásában csak a jogalapot vizsgálta, e körben folytatott le bizonyítást, összesen három tárgyalás megtartására került sor. A felperesi képviselő 1 db keresetlevelet és 3 db rövid beadványt készített az ügyben. Az eljárás munkaigénye nem haladhatta meg az előkészítésekkel és irattanulmányozással együtt sem az 50 órát.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását.

Elsődlegesen pontosította az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában szereplő összeget, mivel az ügyvédi munkadíj mértékét az összesen megítélt 8.884.237,- Ft figyelembevételével az elsőfokú bíróság tévesen rögzítette, mert az ügyvédi munkadíj, levonva a lerótt eljárási illeték összegét, 7.984.237,- Ft.

Az elsőfokú bíróság a pertárgy értékét helyesen 79.842.376,- Ft-ban határozta meg, mivel az eredetileg megjelölt viszontkereset összegét az alperes 53.155.136,- Ft-ra felemelte, majd azt leszállította, ez azonban a perköltség szempontjából relevanciával nem bír. Ehhez képest az alperes a rendelet alapján számított ügyvédi munkadíj mértékét tévesen jelölte meg, mert annak pontos összege 2.595.271,- Ft lenne.

Az alperes által előterjesztett beszámítási kifogás a pertárgy értékét nem befolyásolja, azonban az ügyvédi munkadíj meghatározásakor nem lehet mellőzni, mivel az ezzel kapcsolatos védekezés is munkát igényelt a jogi képviselőtől.

Kérte, hogy a perköltség mértékének meghatározásakor a másodfokú bíróság a pertárgy értékét vegye alapul, amely az eljáró ügyvéd részéről a perben, illetve a per- előkészítés során fokozott felelősséget és figyelmet igényelt. A jelen peres eljárás alapjául szolgáló tényállást nem lehet egyszerű megítélésűnek tekinteni. Az alperesi jogi képviselő a felperesi képviselő által elvégzett munka mennyiségének részletezésekor nem említi a pert megelőző tetemes előkészítő és egyeztetési munkát, amelyet felperesi jogi képviselő saját ügyfelével, illetve alperessel folytatott, amelyet ugyancsak figyelembe kell venni az ügyvédi munkadíj mértékénél. Felperesi képviselő által kifejtett peres képviseleti tevékenységnek minősül még a tárgyalások közötti konzultáció és előkészítő munka is. Az előkészítő iratok terjedelme nem áll egyenes arányban azok előkészítésére és átgondolására

fordított idővel, jogi szaktudással és előkészítő munkával és nem befolyásolja azok szakmai színvonalát.

Az ügyvédi munkadíj mértékének megállapításával kapcsolatban több eseti döntésre hivatkozott.

Előadta továbbá, hogy nem köteles annak igazolására, hogy az ügyvédi munkadíj megfizetése a felek között megtörtént. A megállapodás szerint az ügyvédi munkadíj fizetésének esedékessége a per jogerős befejezésétől számított 15 nap.

Az alperes fellebbezése részben alapos.

Az alperes a fellebbezésében kizárólag a perköltséget, azon belül az ügyvédi munkadíj mértékét sérelmezte, ezért a másodfokú bíróság az ítélet ellen irányuló fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el; a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között.

A Pp. 75. § (1) bekezdése szerint perköltség - a törvényben meghatározott kivételeket nem tekintve - mindaz a költség, amely a felek célszerű és jóhiszemű pervitelével kapcsolatban akár a bíróság előtt, akár a bíróságon kívül merült fel. A (2) bekezdés kimondja, hogy a perköltséghez hozzá kell számítani a felet képviselő ügyvéd készkiadásait és munkadíját is.

A Pp. 78. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a pernyertes fél költségeinek a megfizetésére a pereszes felet kell kötelezni; ez alól annyiban van helye kivételnek, amennyiben a 80-83. §-ok rendelkeznek, vagy a törvény egyéb kifejezett rendelkezése a költséget a per eldöntésétől függetlenül másnak a terhére rója.

A Pp. 79. § (1) bekezdése kimondja, hogy a bíróság a perköltség összegét a fél által előadott és a szükséghez képest igazolt adatok figyelembevételével állapítja meg. Ha a fél a költségeket nem számította fel, vagy nem igazolta, a bíróság a perköltséget a per egyéb adatai alapján hivatalból határozza meg.

A jelen ügyben alkalmazandó bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló rendelet 2. § (1) bekezdése szerint a fél pernyertessége esetére igényelheti, hogy részére a bíróság az ügyvéd munkadíjának és készkiadásainak címén kötelezze a pereszes felet a fél és a képviselője között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött megbízási díj, valamint a fél által képviselője részére költségtérítésként megfizetett indokolt készkiadások együttes összegének megfizetésére. A (2) bekezdés akként rendelkezik, hogy az (1) bekezdés alapján megállapított munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a pertárgy értékével vagy a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság döntését indokolni köteles.

A rendelet 2. §-ának (1) bekezdése azt teszi lehetővé, hogy a fél pernyertessége esetére igényelhesse a perköltségének az ügyvédi megbízási szerződésben kikötött megbízási díj alapulvételével történő megállapítását. A Pp. 3. §-ának (2) bekezdése alapján a bíróság a felek által előterjesztett nyilatkozatokhoz kötve van, amiből az

következik, hogy ha a fél a perben a törvény idézett rendelkezésének az alkalmazására irányuló nyilatkozatot tesz, akkor a bíróság a neki járó perköltséget - annak feltételei fennállása esetén - az általa kötött ügyvédi megbízási szerződés alapján köteles megállapítani. Mindez azonban nem jelenti azt, hogy azt ne lehetne felülvizsgálni, ugyanis a rendelet 2. §-ának (2) bekezdése az ügyvédi megbízási szerződésben kikötött munkadíj összegének a bíróság általi indokolt esetben történő mérséklését lehetővé teszi.

A jogszabály megfogalmazásából következően a mérséklést a bíróság nemcsak az ellenérdekű fél kérelme alapján, hanem hivatalból is megteheti. Az indokolt mérséklésre a fenti jogszabályi rendelkezésből következően kiemelten akkor van lehetőség, ha az nem áll arányban a pertárgy értékével, vagy a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

Az ügyvédi munkadíj mértékének számításakor a bírói gyakorlat a mérlegelés fő szempontjának az ügyvéd által kifejtett munkát tekinti, és ennek keretében figyelembe veszi az adott ügy jellegét, a pertárgy értékét, a jogi megítélésének fokát, az előterjesztett beadványok terjedelmét és mennyiségét, a tárgyalásokon való részvételt, a jogvita bonyolultságát, a képviseleti munka szakmai nehézségét, az ügyvédi munkának a célszerű pervitelben és az ügy lényegre törő és ésszerű időn belül történő elbírálásában való közrehatását, valamint a hasonló ügyekben kialakult általában elfogadott ügyvédi munkadíj mértékét.

A jelen eljárásban a felperes vállalkozási díj és késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A keresettel összefüggésben a felperes a keresetleveléhez 14 db mellékletet csatolt. Az alperes az első érdemi ellenkérelmében majdnem a teljes tökekövetelést elismerte, a késedelmi kamatkövetelés egy részét vitatta. Kártérítés jogcímeként egyúttal részben beszámítási kifogást, részben viszontkeresetet terjesztett elő. A felperes az ellenkérelem után a tőke összegét az alperes által vitatott 200.000,-Ft-tal leszállította, a beszámítási kifogás és viszontkereset körében érdemi ellenkérelmet terjesztett elő. A felperes az elsőfokú eljárás alatt a keresetlevélen túlmenően összesen négy alkalommal terjesztett elő előkészítő iratot, egy részéhez a keresetlevélen túlmenően további mellékleteket is csatolt, ami nagyobb részt az alperes által előterjesztett beszámítási kifogással és viszontkeresettel kapcsolatos érdemi védekezést tartalmazott. Ezen túlmenően az elsőfokú eljárás alatt három tárgyalás tartására került sor és mindhárom tárgyaláson megjelent.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a tökekövetelést az alperes elismerésére tekintettel megítélte, a vitatott késedelmi kamatkövetelést megindokolta, az alperes által előterjesztett beszámítási kifogást és viszontkeresetet jogalapjában nem találta megalapozottnak.

Az alperes a fellebbezésében tévesen hivatkozott a perköltség megfizetése körében a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésére, figyelemmel arra, hogy az csak akkor alkalmazható, ha nincs az ügyvéd és az ügyfele között megbízási szerződés. Nem vitásan jelen eljárásban már a keresetleveléhez csatolta a felperes azt a megbízási szerződést, amelynek 2. pontja azt rögzíti, hogy a szerződő felek a

megbízási díj összegét a teljes kereset és viszontkereseti összeg együttes tőkeösszegének 10 %-ában határozzák meg. Szerepel továbbá az is, hogy az ügyvédi munkadíj tartalmazza a pert megelőző egyeztetés, számos levélváltás, a perelőkészítés, szakértői szemléken való jelenlét, a peres felekkel történt előzetes konzultáció, a tárgyalásokon való jelenlét, előkészítő iratok és szakértői véleményekre tett észrevételek megszövegezésének ellenértékét is. Az alperes azonban annak ellenére, hogy a megbízási szerződést ismerte, nyilatkozatot ezzel kapcsolatban az elsőfokú eljárásban nem terjesztett elő.

Az alperes a fellebbezésében ugyancsak tévesen hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a pertárgy értékét tévesen határozta meg. A felperes 26.687.240,- Ft összegű követelésével szemben az alperes összesen 72.751.218,- Ft kötbérkövetelést kívánt érvényesíteni. A 4. számú érdemi ellenkérelmében a felperesi teljes keresetre, azaz 26.649.000,- Ft-ra beszámítási kifogást, ezt meghaladóan, azaz 46.076.454,- Ft-ra viszontkeresetet terjesztett elő. Ezt azonban a 2009. május 20-án tartott tárgyaláson módosította, a felperes követeléséből akkor csak 19.570.318,- Ft vállalkozási díjtartozást és 31.605,- Ft, valamint 6.635,- Ft késedelmi kamattartozást ismert el. Erre tekintettel a viszontkeresetét 53.155.136,- Ft-ra felemelte. A 15. sorszámú előkészítő iratában ismét módosította a beszámítási kifogását és a viszontkeresetét, a beszámítási kifogást 26.687.240,- Ft, míg a viszontkeresetet 46.063.978,- Ft összegig tartotta fenn.

A Pp. 24. § (1) bekezdése szerint a pertárgy értékének megállapításánál a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értéke irányadó. Mindez azt jelenti, hogy a felperesi keresettel szemben az alperesi viszontkereset 53.155.136,- Ft volt, függetlenül attól, hogy azt később leszállította, mert a pertárgy értékének a megállapításánál mindig a legmagasabb összegű követelést kell figyelembevenni, függetlenül attól, hogy az később módosításra kerül-e, avagy sem, ezért az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a pertárgy értéke a 26.687.240,- Ft összegű kereseti követelésből és az 53.155.136,- Ft összegű viszontkereseti követelésből áll. Ezen két összegnek a 10 %-a azonban nem 8.004.237,- Ft, hanem 7.984.237,- Ft, ahogy erre a felperes a fellebbezési ellenkérelmében helytállóan hivatkozott, ez azonban az elsőfokú bíróság által megítélt teljes perköltség összegét nem érinti.

Figyelemmel volt a másodfokú bíróság arra is - ami ugyancsak befolyásolja az ügyvédi munkadíj mértékét -, hogy a keresetlevél benyújtásától kezdődően egy éven belül az elsőfokú eljárásban ítélet hozatalára került sor, két tárgyaláson tanúkat hallgattak meg. Mindkét peres fél képviselői okiratokat csatoltak be, ezen túlmenően azonban további bizonyítási eljárásra nem volt szükség.

A másodfokú bíróság mindezeket együttesen értékelve és mérlegelve arra a következtetésre jutott, hogy a felperes jogi képviselőjét ügyvédi munkadíjként a megbízási szerződésben szereplő 10 % helyett a teljes kereseti és viszontkereseti összeg után 5 % ügyvédi munkadíj illeti meg, ami 3.992.118,- Ft, mert ez áll arányban a felperesi jogi képviselő által a kifejtett tevékenységgel, a pertárgy értékével, az adott ügy jellegével, annak megítélési fokával.

A másodfokú bíróság az ügyvédi munkadíj mértékénél nem tudta figyelembe venni a felperesi jogi képviselő által a fellebbezési ellenkérelmében hivatkozott eseti döntéseket, mert azokból a pertárgy értékén túlmenően a mérlegelés egyéb szempontjai nem állapíthatóak meg, továbbá egy részénél az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség ellen fellebbezés előterjesztésére sem került sor.

Alaptalanul sérelmezte az alperes a fellebbezésében azt, hogy az ügyvédi munkadíj kifizetéséről nem győződött meg az elsőfokú bíróság, mivel a jogszabályi rendelkezésekből következően azt nem kell vizsgálnia, nem előfeltétele a perköltség fizetésre kötelezésnek.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének a perköltségre vonatkozó rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta azzal, hogy a megállapított ügyvédi munkadíj a megbízási szerződésnek megfelelően az általános forgalmi adót nem tartalmazza. A megállapított ügyvédi munkadíjon felül az alperesnek a lerótt 900.000,- Ft illetéket is meg kell fizetnie.

Az alperes fellebbezése részben eredményre vezetett, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése szerint kell a felperesnek a másodfokú eljárás során az alperesi jogi képviselő részére az ügyvédi munkadíjat megfizetnie, figyelemmel arra, hogy a pernyertességének aránya 1/3-ad a felperessel szemben. A másodfokú bíróság az ügyvédi munkadíj összegét - megbízási szerződés hiányában - a rendelet 3. § (5) bekezdése alapján mérlegeléssel határozta meg azzal, hogy az összeg az általános forgalmi adót is tartalmazza.

Az alperes a fellebbezésén tévesen rótt le 533.054,- Ft eljárási illetéket, figyelemmel arra, hogy az a teljes megítélt, azaz a 8.884.237,- Ft összegű perköltség 6 %-a. Ezt az összeget azonban 2.382.536 Ft-ra kérte leszállítani, így a fellebbezett perérték 6.501.701,- Ft, ami után 390.102,- Ft fellebbezési eljárási illetéket kellett volna lerónia. A különbözethez felmerülő 142.952,- Ft visszaigénylésére jogosult az alperes az Itv. 80. § (1) bekezdés f) pontja alapján.

Jelen határozatát a Fővárosi Ítéltábla közvetlenül megküldi az APEH Közép-magyarországi Regionális Igazgatóságának (Itv. 81. § (2) bek.).

Budapest, 2010. év február hó 9. napján

. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

. Kurucz Zsuzsánna sk.
előadó bíró

. Tibold Ágnes sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő